

"Крокі" да тэатра і ўнутры яго

Заўтра — Сусветны дзень тэатра, што адзначаецца не толькі дарослымі, але і дзецьмі. Акурат на наступны дзень, 28 сакавіка, у Мінскім гарадскім палацы культуры адкрываецца VI Мінскі міжнародны дзіцячы тэатральны форум "Крокі". Наша суразмоўца — старшыня дырэкцыі форуму Людміла СЕМІЖОН.

— Людміла Альгардаўна, у чым асаблівасць цяперашняга форуму? Зірнуўшы на афішу, я звярнула ўвагу найперш на багаце прадстаўніцтва беларускіх калектываў: за тры дні — восем беларускіх спектакляў.

— Так і ёсць. Не толькі сталіца, але і той жа Салігорск прадстаўлены адразу двума творчымі праектамі. А яшчэ Бабруйск, Брэст, Гомель, Гродна, Мазыр — як бачыце, самыя розныя рэгіёны. Усяго было 27 заявак, і адбор, як заўжды, праводзіўся на конкурснай аснове. У мінулыя гады нас часцяком папяркалі, што айчынных спектакляў, маўляў, малавата. Але ж хацелася наладзіць як мага больш кантактаў з замежнымі дзіцяча-юнацкімі тэатральнымі калектывамі, таму ім алдавалася перавага.

— Выйсце бачыцца ў алайн-паказах: з-за пандэміі многія тэатральныя, канцэртныя падзеі, музычныя конкурсы сталі пераводзіцца ў віртуальную прастору. Куды раней да ўсяго гэтага пачалі шырока практыкавацца пераносы тэатра ў кінатэатр, калі на вялікім экране дэманструюцца ці прамыя трансляцыі нашумелых спектакляў лепшых калектываў свету, ці паказы ў запісе.

— Мы таксама гэта скарысталі: музычна-паэтычны "Кадзіш" з Кіпінёва, які завяршае праграму, будзе паказвацца ў запісе. Але не ўсе патэнцыйныя ўдзельнікі на гэта пагадзіліся. Хтосьці хваляваўся за свае аўтарскія правы, бо пастаноўкі ў аматарскіх ці вучэбных дзіцячых калектывах абаронены меней, чым на прафесійнай сцэне. У кагосьці няма добрых тэхнічных магчымасцей ажыццявіць трансляцыю ці якасны запіс. Да таго ж наш форум ад самага пачатку задумваўся не столькі як спаборніцтва, колькі з мэтай творчых стасункаў, пазнапашвання і перадачы вопыту, метадычных распрацовак, нейкіх поў-хаў ды проста абмеркавання агульных праблем і пошукаў іх пераадолення. Бо камунікацыя, чалавечыя зносіны, сяброўства дарослых і дзяцей розных краін і рэгіёнаў становяцца ўсё больш каштоўнымі. А ў сферы культуры і мастацтва яны ўвогуле аснова творчасці! І пераводзіць форум толькі ў прагляд відэакантэнт — гэта не той шлях, які мы абіралі і якім працягваем рухацца. Таму ў праграме форуму не толькі спектаклі, але і іх абмеркаванні з членамі журы (яго ўзначальвае прафесар Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Лідзія Манаква), з кіраўнікамі калектываў, а таксама майстар-класы, круглы стол.

Прадугледжаны і карысны адпачытак. У час аглядных экскурсій дзеці з розных куткоў Беларусі змогуць паглядзець Мінск і яго славаці, а на дыскатэчы — патанцаваць, пасябраваць. Юным артыстам будзе цікава пазнаёміцца і з творчасцю тых сваіх ровеснікаў, што займаюцца іншымі відамі мастацтваў. Перад пырымоніямі адкрыцця і закрыцця форуму будуць выступаць музычныя калектывы 7-й, 13-й і 14-й сталічных музычных школ. На другім паверсе разгорнецца выстава навучэнцаў усіх трох дзіцячых мастацкіх школ Мінска. Я ж кажу: наш тэатральны форум — гэта найперш творчыя кантакты.

— Назва форуму "Крокі" шмат у чым сімвалічная. Невыпадкова ў Салігорскай школе мастацтваў некалькі гадоў таму з'явіўся ваш цёзка — узорны дзіцячы тэатр з той жа назвай.

— Так, і салігорскія "Крокі" сёлета ўдзельнічаюць у праграме, паказваюць спектакль "Дарагі Бог" паводле знакамітага рамана "Оскар і Ружовая Дама" Эрыка Эманюэля Шміта — трагічную і адначасова надзвычай прасветленую, адухоўленую гісторыю смяротна хворага хлопчыка.

— "Ружовую даму" звычайна ставяць прафесійныя тэатры, прычым ролю Оскара можа граць не проста дарослы, а сталы актёр — гэта надзвычай складаны для ўвасаблення матэрыял. І ўжо адзін зварот да такой няпростай літаратурнай крыніцы сведчыць пра сур'ёзны падыход і да тэатральнага заняцкаў з дзецьмі, і да самога форуму.

— У кожнага ўдзельніка — свае цікавосткі. 1-я Дзіцячая школа мастацтваў імя кампазітара Яўге-

Даведка

Людміла Альгардаўна Семіжон нарадзілася ў Рагачове. Скончыла Беларуска-дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў па спецыяльнасці "рэжысура святаў", Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы БДУ як культуролаг. У 2003 годзе стала намеснікам дырэктара Мінскага драматычнага тэатра "Дзе-Я", пазней перайменаванага ў Нова драматычны тэатр, і адначасова дырэктарам тэатральнай школы № 1 пры тэатры. З 2020-га — дырэктар Дзіцячай школы мастацтваў № 2 г. Мінска. З 2011-га — адзін з ініцыятараў і арганізатараў Мінскага міжнароднага дзіцячага тэатральнага форуму "Крокі", які сёлета праходзіць у шосты раз.

Людміла Семіжон

Тэатр — унікальная мадэль грамадства, што дазваляе і артыстам, і глядачам прымерыць на сябе самыя розныя ролі і ўчынкі. Унікальны сродак выхавання чалавека і яго душы!

на Цікоцкага з Бабруйска прыязе фальклорна-міфалагічную казку на беларускай мове "У пошуках шчасця", створаную паводле паданняў і легенд. Адкрыццё форуму менавіта такім спектаклем, мяркуючы, як найлепш адпавядае Году гістарычнай памяці. Увогуле ў праграме ёсць самыя розныя спектаклі: "Нязнайка" з Гродна, "Хронікі Нарніі" з Брэста, спектакль пра бяздомных сабакаў "Да пабачэння, яр!" з Мазыра. Ёсць і лялечны — "Насарог і Жырафа", прычым з той жа Салігорскай школы мастацтваў, дзе, акрамя зганага калектыву "Крокі", ёсць і лялечна-драматычны тэатр "На далоні". Сталічная школа-студыя "Артбум" паказвае "Кветкі для Эдждэрнона" пра навуковы эксперымент па павышэнні інтэлекту, а тэатральная студыя "Бегемот"

шых форумаў, на цяперашнім усе прагляды — бясплатныя. І юныя глядачы, упэўнена, не засумуюць.

— Праграма папраўдзе цікавая. Амракуючы на афішы, дзе змешчаны лагатыпы некаторых прадпрыемстваў, вы зацікавілі і спонсараў.

— На самым першым форуме сярод нашых партнёраў, як іх цяпер называюць, была нават "Белавія", якая ашыціла пералёт калектыву з Ізраіля. Усе гады з намі плённа супрацоўнічае фабрыка "Камунарка": дзеці атрымліваюць салодкія пачастункі. Сёлета далучыўся новы партнёр — кампанія "Дарыца". Экскурсіі для тасцейладзіць Інфармацыйна-турыстычны цэнтр "Мінск", з якім у нас наладжана сувязь на пастаяннай аснове. Удзельнікі аплачваюць уступны ўзнос, але ён і блізка не пакрывае выдаткаў. Бо прахыванне і харча-

ванне ініцыяродніх калектываў на ўсе чагыры дні форуму ажыццяўляецца за кошт прыёмнага боку. Мы вельмі ўдзячныя ўсім, хто нам дапамагае. Асабліва падзяка — Мінгарвыканкаму і, канешне, Мінскаму гарадскому палацу культуры, дзе мы праводзім форум ужо другі раз. Пасля капітальнага рамонтна і аднаўлення будынка тут вельмі добрыя ўмовы. А наяўнасць дзвюх залаў, вялікай і маюй, дазваляе калектывам праводзіць рэпетыцыі і паказы, не замяняючы адно аднаму. Дый глядачам зручна, бо перапынак між спектаклямі можа складаць усяго некалькі хвілін, каб перайсці з адной залы ў другую.

— Ці лёгка сёння ўвогуле зацікавіць дзіцей тэатрам, калі ў тых ёсць шмат іншых спакус — тэа ж камп'ютарныя гульні, Інтэрнэт?

— Дзецьмі трэба займацца заўсёды, а не толькі цяпер. І вельмі многа залежыць ад таго, што і як ім прыпаднесці, бо лепей за ўсё выхоўваць на ўласным прыкладзе. Конкурс на тэатральнае аддзяленне нашай школы мастацтваў падае, як і паўсюль. Але зусім не катастрафічна. У нас займаюцца ўжо "дзеці дзяцей" — нашчадкі тых, хто ў нас калісьці вучыўся. Спрацоўвае і сарафаннае радыё. А некаторыя выпускнікі працягваюць тэатральную адукацыю не толькі ў Беларусі, але і ў замежжы, у тым ліку ў Маскве і Санкт-Пецярбургу, абіраюць тэатр сваёй прафесіяй і лёсам.

— Неаднаразова чула, што ў тую ж Акадэмію мастацтваў лены паступаць "з чыстага аркуша", без папярэдняга ўдзелу ў аматарскіх пастаноўках, каб не даводзілася перавучаць.

— Сапраўды, так гаварылі раней самыя выкладчыкі тэатральнага навучальнага ўстапоў. А цяпер яны імкнуцца паглядзець нашы спектаклі, каб вызначыць найбольш адораных удзельнікаў і прапалаваць ім паступаць на тэатральнае. Бо існуе вялікая розніца ў працы рэжысёра і настаўніка. Пастаноўчыкі імкнецца дасягнуць неабходнага для сябе выніку, таму сыходзіць з эстэтыкі пэўнага спектакля. А педагог вучыць. У пас выкладаюцца такія дысцыпліны, як гісторыя тэатра, асновы актёрскага майстэрства, сцэнічная мова, асновы сцэнічнага руху, танца, вакалу, музычная грамата. Звярніце ўвагу: Акадэмія музыкі, музычныя каледжы Беларусі ганарацца трохпрыступкавай сістэмай адукацыі, што гістарычна склалася ў нашай краіне і зарэкамендавала сябе найлепшым чынам. А тэатралы — чым горшыя? Актёрская адукацыя таксама павінна развівацца на розных узроставых узроўнях, пачынаючы з дашкольнага. Мы водзім сваіх выхаванцаў на прэм'еры, абмяркоўваем з імі ўбачанае. Не ўсе становяцца прафесіяналамі, але ж прыхільнікам тэатра — дакладна. І ў адрозненне ад многіх нават дарослых, умеюць радыяльнана распаралджацца сваім вольным часам, мадэляваць розныя жыццёвыя сітуацыі і знаходзіць з іх выйсце: тэатр — унікальная мадэль грамадства, што дазваляе і артыстам, і глядачам прымерыць на сябе самыя розныя ролі і ўчынкі. Унікальны сродак выхавання чалавека і яго душы!

Надзея БУНЦЭВІЧ

Фота Таццяны МАТУСЕВІЧ